

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

FONAMENTS TEÒRICS DE L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT

Coordinació: ALZURIA ALÓS, ROSA MAR

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	FONAMENTS TEÒRICS DE L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT			
Codi	14059			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Educació per a la Salut	1	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	8			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	4	4	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	ALZURIA ALÓS, ROSA MAR			
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ALZURIA ALÓS, ROSA MAR	rosamar.alzuria@udl.cat	3	
GOMEZ SANTOS, SANTIAGO FELIPE	santiagofelipe.gomez@udl.cat	1,5	
MERCADER GARCÍA, CLARA	clara.mercader@udl.cat	1,5	
SELVA PAREJA, LAIA	laia.selva@udl.cat	2	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Analitzar, reflexionar i aprofundir en cadascun dels conceptes teòrics relacionats amb l'Educació per a la Salut (EpS).
- Integrar i sistematitzar els conceptes bàsics de l'EpS.
- Proporcional una visió global i integradora de l'EpS.
- Conèixer les teories i models per conceptualitzar els processos d'intervenció d'EpS.
- Analitzar el caràcter multidisciplinari de l'EpS.

Competències

Competències Transversals

1. Integrar i analitzar els fonaments científics, teòrics i metodològics d'Educació per a la Salut (EpS).
2. Coneixement de la població i costums de l'àrea d'intervenció de problemes de salut prioritaris que amenacen la qualitat de vida; condicions de vida i comportaments relacionats.
3. Capacitat d'obtenir dades sobre les necessitats i interessos individuals i de la població.
4. Capacitat de planificar programes d'EpS que impliquin diversos sectors de la societat.
5. Competència per a aplicar, en cas necessari, estratègies adequades que incloguin organització comunitària, comunicacions, mitjans de comunicació, tècniques d'assessoria i consultoria i tècniques de màrqueting social.
6. Dissenyar, analitzar i avaluar materials educatius en EpS.
7. Capacitat de gestionar recursos humans i econòmics per a planificar, dur a terme i avaluar els programes.
8. Coneixements de les forces no sanitàries que influeixen en el suport dels programes de salut: factors organitzatius i administratius, transicions demogràfiques, canvis tecnològics, forces polítiques i econòmiques i punts de vista ideològics i culturals.
9. Capacitat de comunicar-se de manera efectiva amb altres membres de l'equip de salut.
10. Coneixement de les organitzacions i de com es treballa en elles.
11. Capacitat de lideratge i competència per a comunicar als responsables de les decisions el paper, la funció i els beneficis de la Promoció i l'EpS quan es planifica i es duu a terme amb efectivitat.
12. Competència per al treball i lideratge en equip.

Competències Específiques

1. Integrar els coneixements i avanços de l'EpS en la seva actuació professional, amb actitud reflexiva i crítica.
2. Seleccionar i utilitzar teories i models per a conceptualitzar els processos d'intervenció en EpS.

Continguts fonamentals de l'assignatura

L'assignatura s'estructura en l'estudi en profunditat de dos grans eixos:

- Fonaments científics d'Educació per a la Salut (EpS).
- El professional de la EpS
 - Models i paradigmes en Educació per a la Salut.
 - Orientació multidisciplinària: Psicologia, Pedagogia, Història, Antropologia, Economia, ètica, Ciències de la Salut (Infermeria, Medicina, Epidemiologia, Salut Pública).

Eixos metodològics de l'assignatura

En el desenvolupament de l'assignatura es combinaran diferents mètodes i estratègies docents:

- **Sessions presencials:** potenciant el treball en grup i col·laboratiu com a unitat de treball.
- **Sessions online:** combinació del treball individual i grupal.

S'establiran tutories de treball entre docent-estudiants, tant per a la preparació dels treballs individuals com a grupals, així com per a les exposicions orals.

Activitats de treball presencial (a l'aula 20%)	Activitat de treball no presencial (fora de l'aula 80%)	
Dirigides	Autònomes	
<ul style="list-style-type: none"> • Exposició del professor • Treball en grup • Exposició de l'estudiant: individual/grup • Exposició d'experts convidats • Debats (seminaris) • Simulacions (role playing) 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals /grup • Projecte tutoritzat • Participació en fòrums virtuals • Lectures orientades • Tutories: presencials o virtuals • Resolució de casos 	<ul style="list-style-type: none"> • Estudi personal: preparació i organització de materials • Cerca i anàlisi d'informació • Avaluació entre iguals

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El pla de desenvolupament, en format cronograma de l'assignatura amb la distribució i les dates de les sessions, es publicarà en l'espai recursos del Campus Virtual.

Les sessions presencials es desenvoluparan en la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia als Campus de Lleida.

Es podrà realitzar un registre audiovisual d'aquestes sessions segons la "Normativa reguladora de la creació, l'ús i la preservació del material audiovisual gravat amb finalitats docents en la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la UdL":

La Universitat de Lleida informa que, amb finalitats docents, es podrà realitzar la gravació d'imatges que identifiquin

a l'estudiantat i a altres persones que participin en les activitats acadèmiques. El responsable del tracte de les imatges és la Universitat de Lleida (dades de contacte del representant: Secretària General. Plaça de Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida, sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).

Aquestes imatges sol s'utilitzaran per a impartir docència, avaluar els coneixements de l'assignatura o bé, per a projectes de millora docent.

L'ús de les imatges respon a l'obligació legal de la UdL d'impartir i millorar la docència universitària, d'acord amb la Llei orgànica 6/2001, de 21 de diciembre, d'universitats. Les imatges, una vegada gravades, es conservaran com a mínim mentre no prescrivin les corresponents accions i reclamacions contra l'avaluació aprovada pel professorat. Es destruiran en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).

La UdL no comunicarà mai aquestes dades a tercers, excepte en els casos estrictament previstos per la Llei.

Les persones interessades poden accedir a les seves imatges; sol·licitar la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-se al tracte i sol·licitar la limitació, mitjançant escrit tramitat a l'adreça: dpd@udl.cat <mailto:dpd@udl.cat>. També poden presentar una reclamació dirigida a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica d'aquesta Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.

Sistema d'avaluació

Avaluació continua

En referència a l'entrega de les activitats, aquestes s'hauran de penjar a l'apartat Activitats del Campus Virtual abans de la data fixada pel professor. En aquells casos on l'alumne no entregui l'activitat contarà com a activitat no realitzada de forma injustificada i, per tant, obtindrà un 0 en la qualificació. En cas que l'activitat integri o estigui basada en el treball realitzat a la sessió presencial, i l'alumne hagués justificat la seva absència hi haurà d'entregar una altra activitat compensatòria dels continguts treballats a aquesta.

Els eixos de l'avaluació són quatre:

- Elaboració de treballs i activitats grupals: 20%. Anàlisi crític del programa d'EpS dissenyat.
- Resolució de casos (individual): 20%. Anàlisi i aplicació de les TIC en activitats integrades en un programa d'EpS.
- Assistència i participació activa a les sessions (treball grupal): 50%. Autoavaluació entre iguals (entre grups i intragrup) de l'anàlisi dels models/teories de programes d'EpS treballats a la sessió i posteriorment, de la seva aplicació en el disseny d'un programa d'EpS. Presentació i defensa creativa d'aquest. Avaluació del procés de treball col·laboratiu i del resultat obtingut.
- Anàlisi, recensió i presentació de documentació científica (grupals): 10%. Autoavaluació entre iguals (entre grups i intragrup) de l'anàlisi d'articles sobre programes d'EpS i la relació amb els models/teories.

NOTA IMPORTANT: Per sumar les totes de cada una de les parts, serà requisit indispensable tindre cadascuna d'elles aprovada amb nota mínima de 5. En cas que no se superi alguna de les parts l'assignatura quedarà suspesa.

Bibliografia i recursos d'informació

- Gómez SF, Selva L, Martínez M, Sáez S. Educación para la Salud. Elabora un programa en 8 etapas. Lleida: Culbuks; 2016.
- Eldredge LKB, Markham CM, Ruitter RAC, Fernández ME, Kok G, Parcel GS. Planning Health promotion Programs: An Intervention Mapping approach. 4th edition. San Francisco: Jossey-Bass; 2016.
- Sáez S, Martínez M, Torres C. Educación para la salud. Aportaciones multidisciplinares a la formación e investigación. Lleida: Milenio; 2015.

- Mckenzie JF, Neiger BL, Thackeray R. Planificació, implementació i avaluació del programes de promoció de la salut. Girona: Documenta Universitaria; 2012.
- Gottlieb NH, Kok G, Parcel GS, Bartholomew LK, Fernández ME. Planificació de programes de promoció de la salut. Girona: Documenta Universitaria; 2011.
- García, Martínez A (coord). Claves de educación para la salud. Murcia: DM; 2008.
- Sáez S, Font P, Pérez R, Marqués F. Promoción y educación para la salud: conceptos, metodología, programas. Lleida: Milenio; 2008.
- Pérez Calvo R, Sáez Cárdenas S. El grupo en la promoción y educación para la salud. Lleida: Milenio; 2005.
- Perea Quesada R. Educación para la salud: Reto de nuestro tiempo. Madrid: Díaz de Santos; 2004.
- Marqués Molias F, Sáez Cárdenas S, Guayta R. Métodos y medios en promoción y educación para la salud. Barcelona: UOC; 2004.
- Molina MC, Fortuna M. Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención. Barcelona: Laertes; 2003.
- Fernández Ballesteros R. Evaluación de programas: Una guía práctica en ámbitos sociales, educativos y de salud. 2ª reimpresión. Madrid: Síntesis; 2001.
- Flores Biernet MD. Educación para la salud y la enfermería. Murcia: Diego Marín; 2001.
- García Martínez A, Sáez Carreras J, Escarbajal de Haro A. Educación para la salud: la apuesta por la calidad de vida. Madrid: Arán; 2000.
- Pérez-Llantada Auría C, López de LLave A. Evaluación de programas de salud y servicios sociales: metodología y ejemplos. Madrid: Dykinson; 1999.
- Greene WH, Simons-Morton BG. Educación para la salud. México: Interamericana; 1998.
- Serrano González MI. La educación para la salud del siglo XXI: comunicación y salud. Madrid: Díaz de Santos; 1998.
- Costa M, López E. Educación para la salud. Una estrategia para cambiar los estilos de vida. Madrid: Pirámide; 1996.
- Evans RG, Barer ML, Marmor TR. ¿Por qué alguna gente está sana y otra no?: los determinantes de la salud de las poblaciones. Madrid: Díaz de Santos; 1996.
- Rochón A. Educación para la salud. Guía práctica para realizar un proyecto . Barcelona: Masson; 1996.
- Rodríguez Marín J. Psicología social de la salud. Madrid: Síntesis; 1995.
- Hawe P, Degeling D, Hall J. Evaluación en promoción de la salud. Guía para trabajadores de lasalud. Barcelona: Masson; 1993
- Fernández Sierra J, Santos Guerra MA. Evaluación cualitativa de programas de educación para la salud: Una experiencia hospitalaria. Málaga: Aljibe; 1992.
- Salleras Sanmartí L. Educación Sanitaria: principios, métodos y aplicaciones. 2ª reimpresión. Madrid: Díaz de Santos; 1990.
- Organización Mundial de la Salud. Educación para la salud. Manual sobre educación sanitaria en atención primaria de salud. Ginebra: OMS; 1989.
- Pineault R, Daveluy C. La planificación sanitaria: conceptos, métodos y estrategias. 2ª edición. Barcelona: Masson; 1989.
- Hanak M. Educación sanitaria del paciente y su familia. Barcelona: Doyma; 1988.
- Seppilli A, Modolo MA. Educazione Sanitaria. Il Pensiero Científico. Roma: Iliane; 1981.